

Protokoll

Leidandmed	EAA.2749.1.3
Kaader	87,88,89
Daatum	19.07.1883
Protokolli number	23
Protokolli teema	8. Varavastased kuriteod; 9. Sõim ja vägivald
Märkused	Hakenrihtri herale wlja kirjutud.

Kohtu korra pärrast ollid **Rawila** ja **Palwerre** walla hoones kokko tulnud:Kohtu wannem:**Jürri Ummus** Kohtu käemehed **Hans Härg** **Mik Elts** Kirjotaja **H.Siimson**

Trulli peremees **Hans Riiska** kaebeb 17mal Junil:temal on minewa talwel 1882 a.üks küüni täis heino ärrawarastud,ühe koorma osa on aga heino weel leidnud kui tooma läinud,muido on ika 6 koormad heino keskmise aru järele sealt küünist saanud.Nüüd oli tema ete jut toodud,et **Mustaru** pere sulased minewa talwe on heino müünud,tema on 14mal Junil teise peremehe **Hans Niermanni** kaasa wõtnud ja sõitnud **Pahkla mõisa** endise **Mustaru** sulase **Hans Treimanni** käest kuulama,see on ülesandnud,et **Mustaru** peremees **Tõnu Hamer** olla käskinud neid teise sulase **Rein Nurmänniga** heino tooma minna ja **Maardo** sauna **Jaan Laosele**,oma äiale wiia.Nemad on 2 koormad heino toonud ja senna wiinud,aga tema wõeras inimene ei tea kelle küün see olnud,kust nad heinad toonud,suured kuused on küüni kõrwas olnud.Kül **Rein Nurmänn** oma walla mees paremini teab.

Kohus mõistis **Pahkla** kog kohut paluda **Hans Treimanni** seal ülekuulata ja protokoll seia saata ja siis ka **Rein Nurmänn**,**Tõnu Hammer** ja **Jaan Laose** ettekutsuda.

15mal Julil 1883 **Pahkla** kogukonna kohus on 25mal Junil 1883 mõisa sulane **Tuhala** mees **Hans Treimann** tunnistanud,et tema on **Palweres** peremehe **Tõnu Hameri** käsu peale sellesama pere teise sulase **Rein Nurmänniga** ööse 2 koormad heino wõerast küünist toonud,aga tema ei tea kelle pere küün see olnud.Peremees **Tõnu Hamer** on pääwal enne **Rein Nurmänniga** vaatamas käinud,kust sünnib tuua,arwab et **Rein Nurmänn** teab seda küll kelle küün see on olnud.Nemad ei ole kogemata wõerast küünist heino toonud,aga seda teadnud tema kül,et see wõeras küün on olnud.Need heinad mis nad sealt on toonud,on nemad keik **Maardo** sauna **Jaanile** wiinud.**Jaan** on ise kodu olnud ja heinad wasto wõtnud,muist saanud laudile ja muist toa peale pandud,arwab neid heino 50 leisikat olnud,mis nad senna wiinud ja **Jaan** on neile kumbagile 2 rubla toomise eest annud.**Rein Nurmänn** tunnistab:**Mustaru** wana perenaene,peremehe ema on neid(sulaseid)aina haugutanud,et ei nõuta kedagi,magate ööd otsa ja on sundinud neid heino tooma minna.Nemad on **Hans Treimänniga** läinud ja ühest küünist toonud,aga tema ei tea kelle küün see on

olnud kust nad toonud. Kahe hobusega on nemmad heino toonud ja Jaan Laosele wiinud, muist heino laudile muist toa peale pannud ja Jaan Laose on neile kumbagile 2 rubla toomise eest annud, õhtu kella 10ne aeg olnud kui Laose juures olnud Künnapääwa aial. Laose on enne neid käskinud tuua. Peremees on hobused annud ja käskinud neid tooma minna. Aga seda ei taha tunnistada, et see Trulli pere künnap olnud, kust nad need heinad toonud, arwab kord Pikawere, kord Perila maa pealt, aga kaugel nende (Mustaru pere) heinamaast põle see künnap olnud, wiimaks jäeb see juure, et Perilast Pihuwere pere heina künnap see olnud kust nemad heinu toonud. Peremees Tõnu Hamer tunnistab: Tema põle sulastele hobusid lubanud, ega heino käskind tuua, üks Laupääwa ööse olla poisid hoostega wälja käinud, aga tema ei tea kus nad käinud, hommiko on Hans Treimann öölnud, kus nad käinud ja mis nad teinud. Jaan Laose tunnistab: Need poisid on minewa talwel temale heino toonud, arwab 30 leisikat heino olnud, ja tema on neile 4 rubla nende heinade eest annud, teise ree pealt on laudile, teise ree pealt toa peale pannud. Õhtu kella 7me aeg olnud kui nad heintega senna tulnud. Et Rein Nurmänn ütleb, tema põle mite Trulli pere künnapist heino toonud ja selle kohaga kakkleb senna ja tenna ja wiimaks Pihuwere küüni peale seisma jäeb, mõistis kohus: Nurmänn peab selle küla Tallitaja abimehe ja Trulli peremehe ees näitama, kust künnapist nemad on heinu toonud. 5mal Augustil. Rein Nurmänn tunnistab: tema olla seda küüni neile näidanud kust nemad heinad toonud ja see olla Perilast Pihuwere pere künnap. Trulli peremees Hans Riiska tunnistab: Nurmänn on neile kül Perila walla Pihuwere heina küüni näidanud aga Pihuwere peremees on öölnud, tema künnapist ei ole mite heinu wiidud.

Kohus mõistis: Pihuwere peremees seie kohtu ete kutsuda. 19mal Augustil Perilast Pihuwere peremees Mart Nõmberg tunnistab: Temma põle mite leidnud, et tema künnapist heinu ärawiidud selle aia sees kui tema seal peremees on olnud, see on tühi tunnistus mis tema heinte peale tunnistud, oleks ka keegi kotiga sealt kord wiinud siis oleks tema seda kohe leidnud, sest et tema igapäaw ehk pääwa taka oma küünid ülewaadata. Nõuab oma pääwa palka 1 rubla miks teda muido kohtusse lastud kutsuda, sest ta olla kohe öölnud, et temal heinu ei ole kadunud. Kohus mõistis: Rein Nurmänn peab see 1 rubla Mart Nõmbergile pääwa kullu maksma. Rein Nurmänn jääb aga selle juure, et tema teiseti ei tunnista. Aga et Hans Treimänn Hans Riiska wasto on tunnistanud, et selle küüni kõrwas suured kuused on olnud kust nemad heinu toonud, mis mite Pihuwere küüni jures ei olla ja Trulli küüni juures on, ei näita nende tunnistused koku minewad, ja teiseks on arwada et Nurmännil seal üks sala wabandamine on.

Kohtu wannem: Jürri Ummus Kohtu käemehed Hans Härg Mik Elts Kirjotaja H. Siimson